

ПРОПОЗИЦІЇ
Міністерства юстиції України
до проєкту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» у зв'язку із прийняттям Закону України «Про суд присяжних», внесеного на розгляд Верховної Ради України народними депутатами України Фроловим П.В., Фрісом І.П. та іншими
(реєстр. № 3844 від 14 липня 2020 року)

перше читання

Міністерство юстиції України **не підтримує** проєкт Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» у зв'язку із прийняттям Закону України «Про суд присяжних» (далі – проєкт Закону) з огляду на таке.

1. Проєктом Закону пропонується частину першу статті 63 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (далі – Закон) викласти в новій редакції, якою передбачити, що порядок утворення, організація і діяльність суду присяжних регулюватимуться Законом України «Про суд присяжних».

Водночас проєктом Закону запропоновано виключити норми щодо порядку формування та затвердження списку присяжних, вимог до присяжного, підстав і порядку увільнення його від виконання обов'язків, порядку залучення присяжного до виконання обов'язків у суді та гарантій його прав, визначені статтями 64 - 68 Закону.

Зазначені положення пропонується передбачити у проєкті Закону «Про суд присяжних» (реєстр № 3843 від 14 липня 2020 року), внесеному на розгляд Верховної Ради України народними депутатами України Фроловим П.В., Фрісом І.П. та іншими, який є супутнім до проєкту Закону.

Щодо вищевказаних змін слід зазначити, що організацію судової влади та здійснення правосуддя в Україні визначає Закон.

Відповідно до положень частини другої статті 1 Закону судову владу реалізують судді та, у визначених законом випадках, присяжні шляхом здійснення правосуддя у рамках відповідних судових процедур.

Розділ III «Судді та присяжні» Закону детально регламентує правовий статус суддів та присяжних, вимоги до них, гарантії незалежності та матеріально-фінансове забезпечення тощо.

З урахуванням цього виключення із Закону окремих статей, які стосуються правового статусу присяжних, зокрема порядку формування та затвердження списку присяжних, вимоги до них, підстави і порядок увільнення від виконання обов'язків та прийняття нового закону про суд присяжних, є недоцільним.

2. Проєктом Закону пропонується доповнити частину першу статті 152 Закону новим пунктом 10¹, яким передбачити, що Державна судова адміністрація України отримуватиме у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, доступ до Державного реєстру виборців та інших державних реєстрів для ведення Реєстру кандидатів у присяжні.

Щодо вказаного положення зазначаємо, що згідно з частиною другою статті 11 Закону України «Про Державний реєстр виборців» розпорядник Державного реєстру виборців (далі – Реєстр) у взаємодії з Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації України здійснює комплекс заходів для забезпечення технічного захисту персональних та інших даних Реєстру в процесі їх зберігання, обробки та передачі каналами телекомунікацій відповідно до законодавства України. Розпорядник Реєстру для забезпечення захисту даних Реєстру встановлює обов'язковий для осіб, яким надається право доступу до бази даних Реєстру, порядок такого доступу з дотриманням вимог цього Закону.

Відповідно до частини другої статті 14 вказаного Закону розпорядником Реєстру є Центральна виборча комісія, яка надає доступ до бази даних Реєстру та встановлює порядок такого доступу відповідно до цього Закону.

Таким чином, порядок доступу до Реєстру визначається Центральною виборчою комісією, а не Кабінетом Міністрів України.

Крім того, необхідно зауважити, що відповідно до статті 8 Конституції України в Україні визнається і діє принцип верховенства права.

Одним із елементів верховенства права є принцип правової визначеності. Свою позицію стосовно цього принципу викладав Конституційний Суд України у своїх рішеннях.

Так, у Рішенні Конституційного Суду України від 20 грудня 2017 року № 2-р/2017 Конституційний Суд України зазначив, що принцип правової визначеності вимагає чіткості, зрозумілості й однозначності правових норм, зокрема їх передбачуваності (прогнозованості) та стабільності.

У зв'язку із наведеним запропоноване проектом Закону положення потребує доопрацювання в частині визначення державних реєстрів, до яких Державна судова адміністрація України матиме доступ для ведення Реєстру кандидатів у присяжні.

3. Проектом Закону пропонується доповнити частину першу статті 152 Закону новим пунктом 10², яким передбачити, що Державна судова адміністрація України затверджуватиме Порядок функціонування системи випадкового/сліпого автоматизованого відбору кандидатів у присяжні для їх виклику в судові засідання.

Щодо запропонованого авторами проекту Закону положення слід зазначити, що відповідно до статті 15 Закону справи в судах розглядаються суддею одноособово, а у випадках, визначених процесуальним законом, – колегією суддів, а також за участю присяжних.

У судах функціонує Єдина судова інформаційна (автоматизована) система.

Визначення судді або колегії суддів для розгляду конкретної справи здійснюється Єдиною судовою інформаційною (автоматизованою) системою у порядку, визначеному процесуальним законом.

У разі розгляду справи за участю присяжних їх персональний склад визначається за допомогою Єдиної судової інформаційної (автоматизованої) системи, якщо інше не встановлено законом.

При цьому проектом Закону не пропонується внесення змін до порядку визначення персонального складу присяжних для розгляду справ за їх участю, передбаченого статтею 15 Закону.

Таким чином, запропоноване проектом Закону положення не узгоджується з нормами Закону, а отже з метою забезпечення неупередженого відбору присяжних для розгляду справ визначення їх персонального складу повинно відбуватись за допомогою Єдиної судової інформаційної (автоматизованої) системи.

Враховуючи наведене, положення проекту Закону не можуть бути підтримані.

Проект Закону в комітетах та на пленарних засіданнях Верховної Ради України супроводжуватиме заступник Міністра юстиції України відповідно до розподілу функціональних повноважень.

Міністр

Денис МАЛЮСЬКА